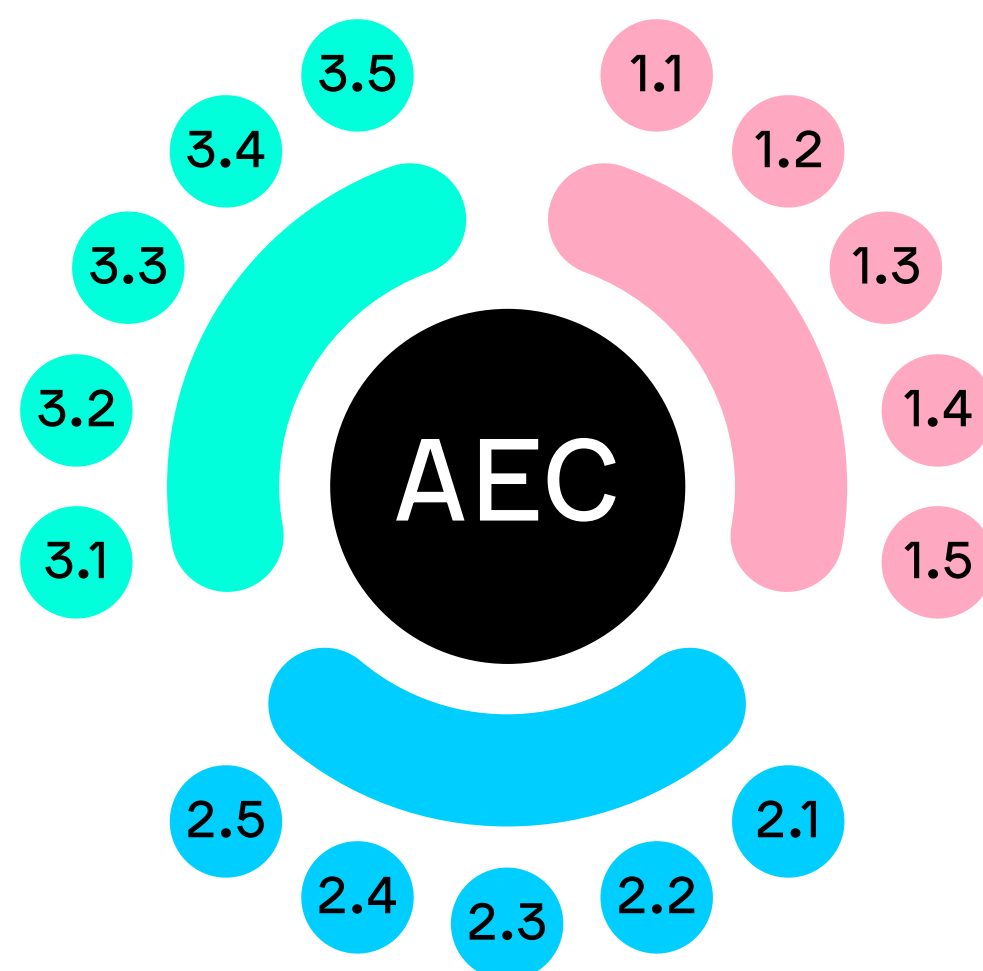

ArtisticEntreComp:
ondernemerschap
in het kunstonderwijs

AEC

ArtEZ University of the Arts

ArtisticEntreComp

Hoe bereid je kunststudenten voor op een toekomst als creatieve professional? Hoe komen (en blijven) ze aan het werk? Zelfstandig of in dienstverband, als kunstenaar, danser, muzikant, film- of theatermaker, schrijver of docent. Welk pad studenten ook kiezen, het is belangrijk dat ze inzicht hebben in hoe ideeën kunnen worden omgezet in daden en welke vaardigheden en middelen daarvoor kunnen worden ingezet. Inzicht in ondernemerschap dus. Maar hoe maak je ruimte daarvoor in je lessen?

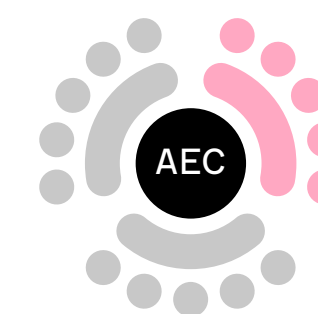
Ondernemerschap verkennen

ArtisticEntreComp* biedt een handvat om grip te krijgen op ondernemersvaardigheden in het kunstonderwijs. Het model bestaat uit 15 competenties, verdeeld over drie domeinen: ‘Ideeën en kansen’, ‘Middelen’ en ‘In actie’. Samen vormen ze de bouwstenen voor een toekomstbestendige, duurzame artistieke beroepspraktijk.

De drie competentiedomeinen en hun competenties zijn geen strikt gescheiden onderdelen en kennen ook geen hiërarchie. Ze zijn juist met elkaar vervlochten, vloeien in elkaar over, waardoor gebruikers nieuwe verbanden kunnen ontdekken en het gesprek over ondernemerschap op een verkennende manier aan kunnen gaan.

Leidraad voor gesprek of evaluatie

ArtisticEntreComp kan een beeldende leidraad zijn voor het gesprek in de klas of groep: wat moet je allemaal weten en waar moet je aan denken als je straks je beroepspraktijk gaat starten? Maar het kan ook een ingang zijn voor (zelf)evaluatie: hoe doe je het qua ondernemende vaardigheden? Wat kun je zelf en welke hulp is mogelijk? De website van ArtEZ geeft tools en tips voor het toepassen van dit model.

Ideeën en kansen

Kansen in het sociale, culturele en economische landschap

Middelen

Middelen, materialen en hulp om ideeën om te zetten in daden

In actie

Initiatieven, plannen en samenwerkingen om ideeën te realiseren

* ArtisticEntreComp is een vertaling van het Europese model voor ondernemersvaardigheden EntreComp: Bacigalupo, M., Kampylis, P., Punie, Y., Van den Brande, G. (2016). EntreComp: Het Entrepreneurship Competence-raamwerk. Luxemburg: Publicatiebureau van de Europese Unie; EUR 27939 EN; doi:10.2791/593884.doi:10.2791/593884.

Vertaling naar het kunstonderwijs

De kracht van **ArtisticEntreComp** is de ruimte die het model geeft om ondernemerschap vanuit alle invalshoeken te benaderen en het gesprek erover aan te gaan. Dus niet alleen vanuit de ‘harde’ kant of de middelen die creatieve professionals nodig hebben, maar ook vanuit ‘zachte’ vaardigheden die gaan over het signaleren en ontwikkelen van ideeën en het omzetten van ideeën in actie(s).

In artistiek ondernemerschap is een kans lang niet altijd iets wat je kunt berekenen, maar veel vaker een gevoelde urgentie. **ArtisticEntreComp** is een inspiratiebron en tool om het gesprek over ondernemerschap in het kunstonderwijs soepeler te laten verlopen. Het is geïnspireerd op het Europese EntreComp-model* en vertaald naar een voor het kunstonderwijs aansprekende taal en vorm, zodat verschillende disciplines en domeinen elkaar makkelijker begrijpen en tot inzichten komen.

Aan de slag met **ArtisticEntreComp**?

Op de website van ArtEZ vind je naast het **ArtisticEntreComp**-model tools en tips voor het aandacht geven aan ondernemerschap in kunstonderwijs.

EntreComp: ondernemerschap als speerpunt

Ondernemerschapsonderwijs is een belangrijk speerpunt binnen Europa. Daarom heeft een expertgroep van de Europese Commissie in 2016 EntreComp (Entrepreneurship Competences) ontwikkeld. Een model dat beleids- en onderwijsmakers richting en houvast geeft bij het vormgeven van ondernemerschapsonderwijs en de ontwikkeling van ondernemersvaardigheden van Europese burgers.

Naast 15 competenties, beschrijft het model ook acht ontwikkelingsniveaus met uitgewerkte leeruitkomsten. Deze zijn in het oorspronkelijke model weergegeven en te raadplegen via: <http://europa.eu/!rq73WN>, zoekterm: EntreComp.

* Bacigalupo, M., Kampylis, P., Punie, Y., Van den Brande, G. (2016). EntreComp: Het Entrepreneurship Competence-raamwerk. Luxemburg: Publicatiebureau van de Europese Unie; EUR 27939 EN; doi:10.2791/593884. <http://europa.eu/!rq73WN>

Colofon

Deze publicatie is aangeboden aan het Nederlandse kunstonderwijs door ArtEZ University of the Arts.

Contactinformatie
Tamara Rookus
T.Rookus@ArtEZ.nl

<https://www.artez.nl/ondernemerschap-in-het-hoger-kunstonderwijs>

© ArtEZ University of the Arts, 13 november 2024

Aan deze uitgave werkten mee:
Lisa Huissoon (vertaling naar vocabulaire voor het kunstonderwijs), Petra van Brecht (tekst en redactie), Jessica de Jaeger (inhoudelijk advies), Liesbeth Doornbosch (advies productie), Elke van Agten (communicatie), catalogtree (vormgeving), Witold van Ratingen (Engelse vertaling), Tamara Rookus (opdrachtgever).

ArtisticEntreComp is mogelijk
gemaakt door ArtEZ Kwaliteitsgelden

ArtisticEntreComp is een door en voor het kunstonderwijs vertaalde versie van het Europese model voor ondernemersvaardigheden EntreComp*. Het model bestaat uit drie competentiedomeinen: ‘Ideeën en kansen’, ‘Middelen’ en ‘In actie’. Elk domein is vervolgens uitgewerkt in vijf competenties, die samen de bouwstenen vormen voor artistiek ondernemerschap. ArtEZ heeft het Europese model EntreComp* vertaald naar een artistiek vocabulaire, zodat het breed inzetbaar is voor docenten en studenten in het kunstonderwijs. Het model is een basis om de ontwikkeling van ondernemerschap als bekwaamheid vorm te geven in leeractiviteiten binnen kunstacademies. Ook kan het worden gebruikt als assessment door studenten en afgestudeerden.

1.1

Kansen herkennen

Gebruik je verbeeldingskracht om nieuwe mogelijkheden te zien waarmee je betekenisvol kan zijn.

Verken het sociale, culturele en economische landschap om te ontdekken waar de kansen liggen om waarde te creëren.

(H)erken welke behoeften en problemen de aandacht vragen en een oplossing nodig hebben.

Zoek naar verfrissende verbindingen tussen uiteenlopende partijen in het landschap om betekenisvolle mogelijkheden te creëren.

1.2

Creativiteit

Ontwikkel creatieve en betekenisvolle ideeën.

Ontwikkel verschillende ideeën en kansen om waarde te creëren, waarbij je naar verbeterde oplossingen zoekt voor zowel bestaande als nieuwe uitdagingen.

Ontdek nieuwe aanpakken of methoden en experimenteer ermee.

Maak gebruik van kennis en middelen om waardevolle resultaten te bereiken.

1.3

Kijk naar de toekomst

Houd een oog op de toekomst en stippel je pad uit.

Verbeeld de toekomst.

Omschrijf/beschrijf je toekomstplannen, zodat je dromen en ambities kan omzetten in doelgerichte acties.

Stel je toekomstscenario's voor om de weg uit te stippelen die je wil afleggen met je werk.

1.4

Maak ideeën waardevol

Benut ideeën en kansen optimaal.

Schat in welke waardevolle bijdrage je kan leveren op sociaal, cultureel of economisch vlak.

Herken de waarde van je ideeën en onderzoek welke manieren er zijn om ze optimaal te benutten.

1.5

Denk op een ethische en duurzame manier

Ga na wat ideeën, kansen en acties teweegbrengen.

Beoordeel wat de impact van je werk is op de doelgemeenschap, de markt, de samenleving, het milieu.

Ontwikkel een duurzame en op lange termijn gerichte beroepspraktijk op sociaal, cultureel en economisch vlak.

Handel verantwoordelijk.

2.1

**Ken jezelf
en wees
zelfstandig**

**Geloof in jezelf en blijf
jezelf ontwikkelen.**

Denk na over je dromen, behoeften
en ambities op korte en lange
termijn.

Leer je sterke en je zwakke punten
kennen en die van de collectieven
waar je deel van uitmaakt.

Sta stevig in je schoenen en blijf
kijken naar wat er mogelijk is,
ook als er onzekerheden of
tegenslagen zijn.

2.2

**Motivatie en
doorzettings-
vermogen**

**Blijf gefocust en geef
niet op.**

Zet vastberaden je ideeën om
in daden, zodat je je doelen kan
bereiken.

Wees geduldig en blijf proberen
om je doelen op de lange termijn
te bereiken.

Leer omgaan met druk, tegenslag
en tijdelijke mislukkingen.

2.3

**Middelen
inzetten**

**Verzamel het geld,
het materiaal en de
hulp die je nodig hebt.**

Verzamel de materiële, immateriële
en digitale middelen die je nodig
hebt om ideeën in daden om te
zetten.

Maak optimaal gebruik van
beperkte middelen.

Verbeter de vaardigheden die je
nodig hebt, of verwerf ze door
samen te werken, taken uit handen
te geven of crowdsourcing. Denk
aan vaardigheden als technische,
juridische, fiscale, digitale en
marketing.

2.4

**Begrip
van geld
en financiën**

**Leer over geld en
geldzaken.**

Schat in wat het kost om je idee
om te zetten in betekenisvolle
activiteiten.

Maak een plan voor financiële
beslissingen. Voer ze uit en kijk
er achteraf op terug.

Creëer financiële stabiliteit om
ervoor te zorgen dat je je hoofd op
lange termijn boven water houdt
en je werk kan blijven maken.
Denk aan een financieringsmix
van bijvoorbeeld opdrachtgevers,
fondsen en crowdfunding.

2.5

**Anderen in
beweging
brengen**

**Inspireer, engageer
en betrek anderen.**

Inspireer en enthousiasmeer
de juiste mensen.

Zorg dat je de steun krijgt die je
nodig hebt bij het vertellen van je
verhaal en behalen van je doelen.

Wees duidelijk en overtuigend
in je communicatie. Toon
onderhandelingsvermogen en
leiderschap.

3.1

Het initiatief nemen

Ga ervoor!

Bedenk en start nieuwe ideeën en projecten die van waarde zijn.

Spring in het diepe en ga uitdagingen aan.

Werk om je doelen te bereiken. Zet door, zodat je dromen stapje voor stapje werkelijkheid worden.

3.2

Plannen en organiseren

Bepaal wat je prioriteiten zijn, organiseer en voer uit.

Stel vast wat je doelen zijn op de lange en korte termijn.

Bepaal je prioriteiten en de actie(s) die je gaat uitvoeren om je plannen te realiseren.

Pas je aan bij onvoorziene veranderingen.

3.3

Omgaan met onduidelijkheid en risico

Maak keuzes, ook als er onzekerheden of risico's zijn.

Neem beslissingen, ook al is de uitkomst onzeker of de informatie die je hebt onvolledig of onduidelijk.

Ontwikkel manieren om al vroeg in het proces met regelmaat stil te staan bij ideeën en deze uit te proberen of te testen. Zo verminder je risico's op mislukking.

Ga snel en flexibel om met veranderlijke situaties.

3.4

Met anderen werken

Bouw teams op, werk samen, creëer een netwerk en wees zichtbaar.

Ga samenwerkingen aan waarbij je samen ideeën bedenkt en uitvoert.

Leg een netwerk aan en doe actief mee door (netwerk)bijeenkomsten te bezoeken en informatie vanuit jouw eigen praktijk te delen.

Los conflicten op en ga positief om met eventuele onderlinge concurrentie.

3.5

Leren van ervaringen

Leer door te doen.

Gebruik je ervaringen als leerkans.

Leer en ontwikkel je samen met anderen.

Neem de tijd voor reflectie op successen en mislukkingen van zowel jezelf als van anderen om hieruit te kunnen leren.